

Aandachtsgebied: Leefomgeving
Team Vastgoed
E-mailadres: C.Bakker@/D.vanHagen@Barneveld.nl
Telefoonnummer: 0342495293/0342495406

Raadsvoorstel nr. 3688
Barneveld, 5 november 2024
Portefeuillehouder: M.H.J. Pluimers-Foeken

Onderwerp: Realisatie Milieustraat

Samenvatting raadsvoorstel

In dit voorstel wordt het voorlopig ontwerp van de milieustraat toegelicht. Wij stellen u voor om de reeds beschikbare middelen aan te wenden en daarnaast aanvullend middelen beschikbaar te stellen voor het realiseren van de vernieuwde milieustraat.

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. In te stemmen met het aanwenden van de door de raad reeds beschikbaar gestelde middelen van € 2.897.000,- voor de verdere voorbereiding en uitvoering van de vernieuwing van de milieustraat.
2. Extra middelen van € 856.000,- (€ 736.000 + € 120.000) beschikbaar te stellen, waarvan de lasten kunnen worden gedekt vanuit de voorziening afvalstoffenheffing.
3. Wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van het voorlopig ontwerp.

1. Inleiding

In 2021 heeft uw raad besloten om de locatie aan de Otelaarseweg te behouden voor de milieustraat en middelen beschikbaar te stellen voor de vernieuwing. In de raadsmemo van 3 november 2023 bent u geïnformeerd over de voortgang, huidige stand van zaken en de vervolgstappen van het project. Tijdens de commissievergadering van 25 januari 2024 is toegezegd dat de raad betrokken zou worden bij het tot stand komen van het ontwerp. Met dit voorstel komt het college hieraan tegemoet. Wij vragen u om uw eventuele wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Dit kan meegenomen worden in het definitief ontwerp. Indien gewenst bieden wij graag aan om een presentatie te verzorgen aan uw raad.

Op basis van het eerder door de gemeenteraad vastgestelde voorstel is het programma van eisen en wensen uitgewerkt, met inachtneming van de afvalvoorschriften volgens paragraaf 4.51 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), waarin de te scheiden afvalstromen worden beschreven.

We gaan uit van een nette doelmatige basis voorziening, waarbij de veiligheid voor zowel bezoekers als medewerkers op de milieustraat wordt verbeterd. Verschillende ontwerpvarianten zijn onderzocht, wat heeft geleid tot een voorlopig ontwerp. In dit voorstel willen we dit voorlopig ontwerp nader toelichten en op basis hiervan vragen we om de beschikbare middelen aan te wenden en aanvullende middelen beschikbaar te stellen voor de realisatie van de vernieuwde milieustraat.

2. Beoogd effect

Een basis milieustraat, die voldoet aan de huidige eisen, veilig is voor bezoekers en medewerkers en berekend is op groei. Door de inrichting van de milieustraat is het mogelijk om grondstoffen gescheiden in te zamelen. Circulair gebruik van goederen wordt gefaciliteerd.

3. Argumenten

1.1 Dit ontwerp verhoogt de veiligheid voor de bezoekers en de medewerkers.

Goed werkgeverschap betekent dat we als werkgever verantwoordelijk zijn voor het creëren van een gezonde en veilige werkomgeving, waar medewerkers hun werk goed en met plezier kunnen doen. Dit houdt in dat we alle mogelijke veiligheidsmaatregelen moeten nemen volgens de bepalingen in de Arbowet. Uit de Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E) blijkt dat het scheiden van voetgangers en gemotoriseerd verkeer op de milieustraat een hoge prioriteit heeft. Op dit moment delen particuliere bezoekers, transporteurs van containers, transporten van de grondbank en het eigen bedrijfsverkeer namelijk dezelfde ruimte, wat veiligheidsrisico's met zich meebrengt.

In het nieuwe ontwerp is hier veel aandacht aan besteed. De verschillende verkeersstromen worden zo veel mogelijk gescheiden, wat het risico op ongevallen aanzienlijk verkleint. Dit zorgt niet alleen voor logistieke voordelen, maar verhoogt ook de veiligheid voor zowel medewerkers als bezoekers. Er komen aparte in- en uitgangen voor bezoekers, transporteur van containers en beheerders. Containers kunnen tijdens openingstijden van de milieustraat worden gewisseld zonder hinder van of risico voor bezoekers. Ook kan het tuin- en groenafval tijdens de openingstijden veilig worden samengeperst. De beheerder heeft goed overzicht op het bordes, en er wordt een duidelijk gemarkeerde voetgangersroute aangelegd voor werknemers.

Tot die tijd verbeteren we de veiligheid op de huidige milieustraat met kleinschalige maatregelen, zoals het scheiden van voetgangers en gemotoriseerd verkeer door duidelijke belijning en een zebrapad.

1.2 Dit ontwerp verhoogt de doorstroom

Bezoekers kunnen elkaar gemakkelijker passeren op het bordes en bij het stortvak komen, wat zowel de veiligheid als de doorstroom bevordert. Door voldoende opstelruimte te creëren voor maximaal negen auto's met aanhanger op het terrein van de milieustraat, wordt voorkomen dat het verkeer moet wachten op de Otelaarseweg.

Duidelijke belijning geeft de juiste rijrichting aan, en borden maken helder waar de verschillende afvalstromen moeten worden aangeboden. Het verbeterde gebruiksgemak en de korte doorlooptijd moedigen bezoekers aan om hun afval gescheiden in te leveren, wat bijdraagt aan de duurzaamheidsdoelstellingen.

1.3 Dit ontwerp is duurzaam en wordt gerealiseerd met circulaire materialen

Het afwegingskader duurzaamheid wordt toegepast. Conform dit kader blijven we tijdens de planuitwerking en de realisatie van het plan monitoren en bijsturen op duurzaamheidsaspecten. Met de volgende aspecten is rekening gehouden in het voorlopig ontwerp:

- **Hergebruik materialen**
Veel materialen in de grond-, weg- en waterbouw kunnen eenvoudig en met minimale bewerking worden afgevoerd en hergebruikt op andere locaties. De materialen die vrijkomen bij de sloop van de huidige gebouwen en voorzieningen willen we zoveel mogelijk hergebruiken bij de bouw van de nieuwe milieustraat.
- **Kringloopgoederen**
Op het terrein komen ruimtes voor het inzamelen en opslaan van kringloopgoederen. Deze opslag is bedoeld als tijdelijke plek voor kringloopgoederen. De afgifte hiervan is aan de voorkant van het terrein, met een verkorte route, zodat het los staat van de afgifte van andere afvalstromen.
- **Recyclen van grondstoffen**
Een aantal afgegeven grondstoffen kunnen worden hergebruikt en gerecycled. Goed gescheiden materialen kunnen worden verkocht en genereren inkomsten. Hoe meer grondstoffen gescheiden worden ingezameld hoe lager de kosten van afvalverwerking. Hergebruik van grondstoffen is goedkoper dan verbranden. Verbranden is de duurste vorm van afvalverwerking.

- Tegengaan hittestress
Op het bordes worden groenvlakken aangelegd om hittestress tegen te gaan en het verharde oppervlak te verminderen. De milieustraat wordt landschappelijk ingepast door het omliggende groen te versterken. Schoon regenwater wordt opgevangen in de wadi en ter plaatse geïnfiltreerd.
- Opwekken energie
We plaatsen zonnepanelen op de gebouwen en voldoen aan de huidige duurzaamheidsnormen. Daarnaast bereiden we ons voor op de uitbreiding van zonnepanelen voor extra capaciteit, zoals voor het laden van elektrische voertuigen.

1.4 Dit ontwerp is verder geoptimaliseerd

Het eerdere raadsvoorstel voor de vernieuwing van de milieustraat was gebaseerd op een ontwerp volgens het Modulosysteem, dat als voordeel zou hebben dat er opslagruimte onder het bordes beschikbaar is. In de praktijk bleek deze opslagcapaciteit echter tegen te vallen door de aanwezigheid van tussenwanden en de beperkte hoogte. Daarnaast vereist het Modulosysteem intensiever onderhoud door de jaarlijkse keuringen en preventieve onderhoudswerkzaamheden.

In het modulo ontwerp werd uitgegaan van opstelplaatsen haaks (90 graden) op het bordes, waarbij de containers alleen aan de voorkant worden beladen. Dit zorgt er vaak voor dat één bezoeker (auto met aanhanger) meerdere containers blokkeert, wat de doorstroming belemmert. Bovendien was er slechts één verkeersroute beschikbaar. Door de plaatsing van containers zowel op het bordes als op maaiveldniveau, was er minder overzicht op de bezoekers. Het wisselen van containers op maaiveldniveau zou de verkeersstromen van bezoekers en bedrijfsvoertuigen laten kruisen, wat een onveilige situatie oplevert.

In het eerdere raadsvoorstel werd een bordes van drie meter hoog voorgesteld. In het voorlopig ontwerp is dit aangepast naar een half verhoogd bordes van ongeveer 1,50 meter boven het omliggende maaiveld. Dit zorgt voor kortere op- en afritten voor bezoekers. Ervaringen van een andere milieustraat met een dergelijk systeem tonen aan dat een hellingbaan naar drie meter voor veel bezoekers te steil is.

In de oorspronkelijke raming werd ervan uitgegaan dat de bestaande verharding en ondergrondse infrastructuur behouden kon blijven, met een stelpost voor grond- en leidingwerk. Uit inventarisatie en bodemonderzoek is echter gebleken dat hergebruik of aansluiting op de bestaande ondergrondse infrastructuur niet mogelijk is.

Alle containers worden geplaatst op een vloeistofdichte verharding. Hoewel dit niet voor alle afvalstromen verplicht is, biedt het wel flexibiliteit voor de toekomst bij aanpassingen in afvalstromen en voor nieuwe wet- en regelgeving. Daarnaast wordt ook voorkomen dat vloeistoffen de grond in zakken met vervuiling tot gevolg.

1.5 Dit ontwerp is toekomstbestendig

Ons huidige grondstoffenbeleid voldoet aan de wet- en regelgeving en meer ook niet. De wet en regelgeving kan veranderen. Daarnaast staan we voor nieuwe beleidskeuzes om aan de landelijke VANG-doelstellingen te voldoen. Ook die keuzes kunnen om aanpassingen vragen. Het voorgestelde plan geeft de mogelijkheden om op deze ontwikkelingen in te spelen.

Het ontwerp van de nieuwe milieustraat is berekend op een groei van de gemeente Barneveld naar tenminste 85.000 inwoners. De bezoekersaantallen en de daarbij benodigde opstelruimte zijn op basis van verschillende uitgangspunten berekend. Op basis van de door de gemeente geregistreerde afvalhoeveelheden is de benodigde opslagcapaciteit berekend, ook naar de toekomst met 85.000 inwoners.

Van de 18 wettelijk verplichte afvalstromen worden momenteel 16 ingezameld. Op de huidige milieustraat is er ruimte voor 12 containers aan het bordes, die zijn bestemd voor het gescheiden inzamelen van 8 soorten afval. Voor restafval en oud papier zijn er dubbele containers beschikbaar. De overige afvalstromen worden ingezameld op maaiveldniveau in 8 containers. In de nieuwe situatie kunnen er 23 containers aan het bordes geplaatst worden, waardoor er meer afvalsoorten gescheiden ingezameld kunnen worden.

Daarnaast hoeven 2 containers niet meer voor hetzelfde soort afval of grondstof te worden gebruikt, omdat het eenvoudiger wordt om een volle container te verwisselen voor een lege.

Daarnaast bevat het ontwerp diverse mogelijkheden voor eventuele beleidswijzigingen in de toekomst. Als er in de toekomst een keuze gemaakt zou worden voor het realiseren van een betaalde en niet betaalde afvalstroom, is het bordes flexibel in te delen. Ook is in het ontwerp een loze leiding voorzien om eventueel in de toekomst weegbruggen te kunnen toevoegen. Zo kan gewogen worden hoeveel kilo afval is afgegeven. Daarmee kan een maximaal aantal kilo's worden toegestaan of een betaalde stroom restafval voor particulieren worden gerealiseerd.

2.1 Voor het realiseren van een toekomstbestendige milieustraat zijn extra middelen nodig.
Zie hiervoor de argumenten onder punt 1 en de toelichting in de financiële paragraaf.

4. Kanttekeningen

1.1 Er is nog geen uitgewerkt plan voor de vervanging van de milieustraat tijdens de bouwwerkzaamheden
Er wordt nog een plan uitgewerkt waarbij inwoners in staat worden gesteld om grof huishoudelijk restafval en tuinafval te blijven aanbieden tijdens de verbouwing. Hiervoor is een bedrag van € 120.000,- opgenomen in de kostenraming. De tijdelijke oplossing wordt na uw besluitvorming verder uitgewerkt, het budget is daarbij kader stellend.

1.2 Er is momenteel geen duidelijkheid over de groundbank bij de milieustraat.

In het voorlopige ontwerp van de milieustraat is de bestaande locatie optimaal benut, waardoor er geen extra ruimte nodig is. Mocht het gronddepot op de huidige milieustraat verdwijnen, ontstaat er ruimte voor toekomstige ontwikkelingen van de milieustraat.

1.3 Als er geen extra middelen beschikbaar worden gesteld, kan dit ontwerp niet gerealiseerd worden.

Het ontwerp van de milieustraat is efficiënt en doelmatig, met de nadruk op veiligheid van zowel bezoekers als medewerkers en is toekomstbestendig. Daarnaast zijn er in dit ontwerp voldoende mogelijkheden om grondstoffen te scheiden. Ook wordt het eenvoudiger om kringloopgoederen in te leveren, wat circulaire activiteiten bevordert. Met het oog op de verwachte groei van de gemeente Barneveld tot circa 85.000 inwoners, is het essentieel dat de milieustraat klaar is voor een toename van het aantal bezoekers.

Als we niet investeren kunnen we de verkeerstromen op de milieustraat niet goed scheiden. Het is niet verantwoord om hier niets aan te doen. Risicovolle situaties voor zowel medewerkers als bezoekers blijven dan bestaan. Bovendien hebben we momenteel te maken met capaciteitsproblemen, waardoor we niet in staat zijn de wettelijke afvalstromen correct te scheiden. Tijdens piekuren stagneert de doorstroom, wat inwoners belemmert bij het goed scheiden van hun afval.

Met dit ontwerp investeren we ook in toekomstbestendigheid zoals verwoord bij 1.5. Deze zijn binnen het totale investeringsbedrag niet zodanig te kwantificeren dat deze onderdelen afzonderlijk inzichtelijk gemaakt kunnen worden.

5. Financiën

Beschikbaar budget

In 2021 is door uw raad een krediet beschikbaar gesteld van € 2.397.000.

Eind 2023 is bij de vaststelling van de programmabegroting 2024 aanvullend € 500.000 beschikbaar gesteld via de vaststelling van het MIP/uitvoeringsprogramma 2024. Hiermee is in totaal een bedrag van € 2.897.000 beschikbaar.

O.b.v. de initieel vastgestelde afschrijvingstermijnen is in de meerjarenramingen aan kapitaallasten een bedrag van ca. € 200.000 (startjaar) opgenomen. Dit bedrag is tot op heden ook gebruikt bij het bepalen van de hoogte van de afvalstoffenheffing en de mutatie van de voorziening afvalstoffenheffing.

Huidige raming meerjarenbegroting						
bedragen in €						
Onderdeel	omschrijving	investering	jr afschr.	Afschrijving	Rente	totaal kap.last
722316	Otelaar gebouwkosten vernieuwbouw	1.617.000	40	40.425	24.255	64.680
724167	Otelaar afvalmaterieel vernieuwbouw	165.000	8	20.625	2.475	23.100
725359	Otelaar installaties vernieuwbouw	146.000	10	14.600	7.035	21.635
726375	Otelaar inventaris vernieuwbouw	469.000	20	23.450	1.971	25.421
MIP 22024	aanvullend krediet	500.000	8	62.500	7.500	70.000
totaal		2.897.000		161.600	43.236	204.836

Aanvullend gewenst budget

Op basis van de geactualiseerde ramingen zomer 2024, is vastgesteld dat het benodigde krediet uitkomt op € 3.753.063 (inclusief een post onvoorzien). De meerkosten hangen samen een aantal zaken:

- Allereerst de inhoudelijke argumenten onder 3; wij zien een veilige en toekomstbestendig milieustraat voor ons en dat vraagt een extra investering.
- In de oude raming was het uitgangspunt om de bestaande verharding en ondergrondse infrastructuur te behouden. Voor grond en leidingwerk was een stelpost opgenomen van € 70.000. Op basis van inventarisatie en het in beeld brengen van de bestaande ondergrondse infra en bodemonderzoek, is hergebruik/aansluiting op de bestaande ondergrondse infra niet mogelijk. De kosten voor sloop, leidingwerk, verharding nieuwe raming zijn € 660.000. Het verschil is € 590.000.
- De bouwkosten zijn de afgelopen jaren veel harder gestegen dan de jaren daarvoor, de indexering van 2021 naar 2025 is ca 25% over 2.397.000 = ca € 600.000
- In de raming is ook een post van € 120.000 opgenomen voor tijdelijke voorzieningen om de milieustraat zoveel mogelijk open te houden tijdens de realisatie. Dit vanuit de wens de dienstverlening naar onze inwoners zo goed mogelijk te houden. De exacte invulling hiervan moet nog worden uitgewerkt. Dit is een taakstellend bedrag.

Opgeteld is dit € 590.000 + € 600.000 + € 120.000 en € 46.000 diverse verschillen € 1.356.000

Aanvullend beschikbaar gesteld via MIP € 500.000

Met dit voorstel wordt instemming gevraagd voor extra middelen van € 856.000

Lasten aanvullend krediet zijn gedekt

Bij de bepaling van de kapitaallasten over de reeds door de raad beschikbaar gestelde middelen ad € 2,9 miljoen is voor een substantieel deel uitgegaan van een korte afschrijvingstermijn conform de toen bekende investeringscategorieën en afschrijvingstermijnen. Er zijn geen nieuwe containers nodig, zodat het bedrag voor afvalmaterieel hiervoor niet ingezet hoeft te worden (afschrijving in 8 jaar). In de herziene raming is voor een groot deel van het investeringsvolume de afschrijvingstermijn gebaseerd op 40 jaar conform ons huidige afschrijvingsbeleid. Dit leidt tot een aanzienlijke daling van de jaarlijkse afschrijvingslast.

herziene raming o.b.v. voorstel aanvullende middelen							
bedragen in €							
Onderdeel	omschrijving	investering	jr afschr.	Afschrijving	Rente	last incidenteel	totaal kapitaallast
722316	Otelaar gebouwkosten vernieuwbouw	3.272.049	40	81.801	50.717		132.518
726375	Otelaar inventaris vernieuwbouw	361.014	20	18.051	5.596		23.646
722316	Otelaar tijdelijke voorzieningen	120.000	1			120.000	
totaal		3.753.063		99.852	56.312	120.000	156.164

De daling van de jaarlijkse afschrijvingslast is voldoende om de toename van de rentelast (omdat de boekwaarde van de investeringen toenemen) te dekken. Ondanks de substantiële stijging van het benodigde krediet, blijven de kapitaallasten van € 156.000 hiermee onder de in de meerjarenbegroting opgenomen raming van ca. € 200.000.

Risico

Burgemeester en wethouders van Barneveld,
de secretaris, de burgemeester,
W. Wieringa J. van der Tak